

PRÀCTIQUES EXTERNES

GUIA DOCENT

1. Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	PRÀCTIQUES EXTERNES
Codi	101593
Crèdits ECTS	6
Curs i període en el que s'imparteix	2012-2013
Horari	Dj 15:00 h a 16:00 h.
Lloc on s'imparteix	Empresa, Institució, etc depenent del cas
Llengües	Català i altres

Professor/a de contacte

Nom professor/a	Núria Valdovinos Perdices
Departament	Geografia
Universitat/Institució	Universitat Autònoma de Barcelona
Despatx	B9-1032
Telèfon (*)	935868065
e-mail	Nuria.Valdovinos@uab.cat
Horari d'atenció	Dt-dj 11:30 a 13:00 h. Amb cita prèvia Dc 12 h a 13:30 h.

2. Equip docent

Nom professor/a	Núria Valdovinos Perdices
Departament	Geografia
Universitat/Institució	Universitat Autònoma de Barcelona
Despatx	B9-1032
Telèfon (*)	935868065
e-mail	Nuria.Valdovinos@uab.cat
Horari de tutories	Dt-dj 11:30 a 13:00 h. Amb cita prèvia Dc 12 h a 13:30 h.

(Afegiu tants camps com sigui necessari)

(*) camps optatius

3.- Prerequisits

Per poder cursar l'assignatura l'estudiant ha de complir tota una sèrie de requisits:

- realitzar una entrevista personal amb la persona responsable de l'assignatura per tal de detectar aptituds, competències i afinitats sobre camps específics i valorar possibles entorns de treball
- preinscripció al despatx de la persona responsable de l'assignatura
- haver estat seleccionat una vegada s'hagin valorat criteris com el nombre de places assignades a l'assignatura, la idoneïtat de l'estudiant en funció de les actituds, coneixements i les competències acreditades i la disponibilitat per part de la institució o empresa triada
- comunicació a l'estudiant via contacte personal de la seva admissió
- signatura d'un conveni marc de cooperació educativa universitat-empresa i un conveni específic per a cada estudiant. O signatura d'una resolució, en el cas que les pràctiques es realitzin dins de l'àmbit de la UAB
- matrícula presencial per part de l'estudiant, prèvia comprovació a la gestió acadèmica de la seva inclusió en el llistat d'estudiants definitivament admesos. Subscripció d'una pòlissa d'assegurança d'accidents i de responsabilitat civil.

4.- Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

Les pràctiques acadèmiques externes per al còmput de crèdits estan regulades pel decret 1707/2011, de 18 de novembre, publicat al BOE de 10 de desembre de 2011, núm 297. També s'ajusten a la normativa acadèmica de la Universitat Autònoma de Barcelona i als Plans d'Estudis de les diferents Titulacions. Segons estableix el Pla d'Estudis de la Titulació del Grau en Geografia i Ordenació del Territori, l'assignatura Pràctiques Externes ofereix als estudiants l'opció de completar el seu aprenentatge teòric i pràctic en un entorn professional, amb l'objectiu que aquesta experiència pràctica faciliti en el futur la seva inserció en el mercat de treball i millori la seva empleabilitat. Les pràctiques externes es realitzen a diferents àmbits relacionats amb la pràctica professional de la Geografia. Els àmbits professionals abasten des de l'empresa privada fins a centres, organismes, institucions, corporacions i entitats col.laboradores, públics i privats, tant nacionals com internacionals. L'empresa privada està representada a través de consultories, gestores, agències, oficines, gabinets d'urbanisme o centres que desenvolupen activitats relacionades amb el disseny i gestió de bases de dades, implantació de SIGs, enquestes, estudis, diagnòstics territorials, disseny de plans urbanístics, plans de mobilitat, plans d'acció local, etc. Mentre que en el capítol d'organismes i institucions públiques s'agrupen bàsicament l'administració (local, regional, autonòmica, estatal o de caràcter internacional) i la universitat, així com el conjunt de centres dependents de les mateixes (instituts, observatoris, centres, oficines, serveis, departaments, etc). En aquest segon cas, als estudiants se'ls ofereix l'opció d'incorporar-se en departaments i àrees que tenen com a competències la gestió ambiental, la planificació i l'ordenació territorial, la viabilitat i mobilitat, el cadastre, l'elaboració d'enquestes, estudis i plans orientats al desenvolupament econòmic, planificació, ordenació i gestió del territori i dels seus recursos, del paisatge i del medi ambient. L'estudiant també pot triar integrar-se en estructures i plataformes cíviques, del sector informal i ONGs.

Per a la realització de les pràctiques externes cal subscriure Convenis de Cooperació Educativa amb les entitats col.laboradores. En aquests s'estableixen el marc regulador de les relacions entre l'estudiant, l'entitat col.laboradora i la Universitat. La Universitat Autònoma de Barcelona ha establert que per cada estudiant s'ha de tramitar un conveni marc i un conveni específic. Ambdós regulen tot un seguit de consideracions, entre elles: el projecte formatiu, el règim de permisos, les condicions de rescissió anticipada de la pràctica en cas d'incompliment dels seus termes, el règim de subscripció i pagament d'assegurances, tant d'accidents com de responsabilitat civil, l'existència d'una borsa o ajut d'estudis per a l'estudiant, drets i deures dels estudiants i tutors, la protecció de les dades, la regulació

dels eventuais conflictes sorgits, el reconeixement per part de la universitat de la tasca realitzada pels tutors de l'entitat col.laboradora, la propietat intel.lectual. En el projecte formatiu s'inclouen els objectius educatius (en funció de les competències), les activitats que l'estudiant caldrà desenvolupar i les competències que adquirirà l'estudiant. L'estudiant mitjançant la signatura del conveni específic declara, expressament, conèixer i acceptar el contingut de l'esmentat projecte formatiu i desenvolupa les pràctiques externes de conformitat amb aquest.

Les pràctiques acadèmiques externes són supervisades per part de la persona tutora acadèmica i la persona tutora de l'entitat col.laboradora que actuen de forma coordinada a l'hora de vetllar per la formació de l'estudiant. La persona tutora de l'entitat col.laboradora és la que s'encarrega de fixar el pla de treball segons el projecte formatiu, detallat en el conveni específic.

Els objectius formatius de les pràctiques acadèmiques externes són:

- permetre que l'estudiant apliqui i complementi els coneixements, teòrics i pràctics, adquirits al llarg de la seva formació acadèmica
- facilitar el coneixement de la metodologia de treball adequada a la realitat professional en que els estudiants hauran d'operar, contrastant i aplicant els coneixements adquirits.
- afavorir l'adquisició de competències tècniques, metodològiques, personals i participatives que prepari a l'estudiant per a l'exercici en alguna de les activitats professionals dels geògrafs
- obtenir una experiència pràctica que faciliti la inserció en el mercat de treball i millori l'empleabilitat futura
- afavorir els valors de la innovació, creativitat, emprenedoria

Els horaris de realització de les pràctiques són compatibles amb l'activitat acadèmica, formativa, de representació i participació de l'estudiant a la universitat. Els horaris s'estableixen per a cada estudiant, d'acord amb les característiques de les pràctiques i segons les disponibilitats de l'entitat col.laboradora.

5.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Competència CT7. Projectar i aplicar els coneixements a la pràctica

Resultats d'aprenentatge

L'experiència en l'àmbit professional permetrà a l'estudiant mostrar el caràcter aplicat i experimental de la formació geogràfica identificant els problemes plantejats i aplicant procediments per a resoldre's utilitzant mètodes i tècniques de treball, captant, processant, gestionant i divulgant informació d'interès geogràfic, analitzant i interpretant transformacions, dinàmiques, problemàtiques i impactes mediambientals, demogràfics, socials, econòmics, culturals, polítics, urbanístics, territorials i del paisatge, ordenant, planificant i intervenint en el territori i en la seva gestió

Competència CT11. Demostrar la responsabilitat i qualitat en el treball

Resultats d'aprenentatge

L'experiència en l'àmbit professional permetrà a l'estudiant demostrar la seva capacitat professional en els vessants tècnic, en el rigor en el treball, la receptivitat a les crítiques, la puntualitat, el sentit de la responsabilitat, la seva capacitat d'adaptació a un entorn de treball ja sigui individual, en equip o multidisciplinari, la motivació i la capacitat d'iniciativa

Competència CT12. Discutir, criticar, sintetitzar i ordenar idees

Competència CT1. Organitzar i planificar el treball i l'aprenentatge (individual, en equip i grups multidisciplinaris)

Competència CG4. Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional

6.- Continguts de l'assignatura

L'assignatura, en ésser orientada de forma pràctica a la capacitat professional dels estudiants, no imparteix pròpiament continguts a l'aula. El seu principal objectiu és la realització d'activitats i pràctiques formatives relacionades amb les sortides professionals de la Geografia. No obstant, a través de les pràctiques externes, els estudiants assoliran, ampliaran i aplicaran coneixements propis dels continguts de les assignatures cursades anteriorment i que estan relacionats amb:

- 1) Les tecnologies de la informació territorial: cartografia i sistemes d'informació geogràfica
- 2) Medi ambient
- 3) Anàlisi, ordenació i promoció de la ciutat i del territori
- 4) La societat del coneixement: educació continua, treballs editorials, divulgació mediàtica i solidaritat

7.- Metodologia docent i activitats formatives

Els continguts de l'assignatura es desenvoluparan mitjançant la formalització, per a cada estudiant, d'un projecte formatiu que acompanya el conveni específic de cooperació educativa per a la realització de pràctiques i on s'estableix:

- Les dades del projecte formatiu
- La motivació de l'estudiant
- L'objectiu de l'estada de pràctiques
- Les competències i resultats de l'aprenentatge que ha d'haver adquirit l'estudiant en finalitzar l'estada de pràctiques
- El contingut detallat de l'estada de pràctiques definint les tasques a realitzar
- El procediment de seguiment per part de la persona tutora designada per l'entitat col.laboradora

Les pràctiques de l'assignatura es defineixen de forma específica per a cada estudiant segons ho les determina el projecte formatiu específic que s'hagi aprovat i estant en funció dels interessos formatius i de les necessitats tant dels estudiants i les entitats col.laboradores. No obstant, i a mode d'orientació, el tipus d'activitats que els estudiants podran desenvolupar estan relacionades amb la participació i col.laboració en

1) Les tecnologies de la informació territorial:

- a. Catàleg i classificació de fonts cartogràfiques. Disseny, producció, revisió i actualització de bases cartogràfiques digitals. Captació, representació i visualització de dades estadístiques i dades georeferenciades. Cartografia comercial i de divulgació, cartografia temàtica especialitzada, cartografia històrica. Recollida, revisió, situació, sistematització i fixació d'informació toponímica.
- b. Projecció, disseny i desenvolupament de software de SIG comercial. Classificació d'usos del sòl, anàlisi de la distribució i evolució d'usos del sòl. Aplicació personalitzada de projectes específics de SIG en gestió d'espais naturals, de prevenció d'incendis forestals, de gestió cadastral i patrimonial, de planejament i gestió urbanística, d'impacte ambiental, gestió d'infraestructures i xarxes de serveis (empreses subministradores d'aigua, gas, telefonia, etc.) i en el sector de la logística i distribució.
- c. Correcció geomètrica, millora i presentació d'imatges digitals obtingudes per sensors remots, extracció d'informació temàtica d'imatges digitals i en fals color. Aplicació de GPS en sistemes de navegació terrestre (localització de vehicles de transport públic, distribució de mercaderies i missatgeria, etc.), sistemes de localització estàtica aplicats a la topografia i cartografia.

2) Medi ambient:

- a. Classificació d'usos del sòl, anàlisi de la distribució i evolució d'usos del sòl. Inventaris d'activitats classificades. Elaboració d'estudis, informes i memòries sobre sostenibilitat ambiental, desenvolupament sostenible, canvi climàtic i dels seus impactes ambientals i socials, patrimoni natural, connectivitat ecològica i fragmentació territorial. Avaluació i diagnòstic ambiental dels recursos naturals, de la qualitat ambiental i dels seus indicadors, del cicle de l'aigua, de la qualitat acústica,

mobilitat, canvi climàtic, del consum i fluxos energètics dels sistemes urbans etc. Definició de criteris de sostenibilitat. Auditories ambientals locals. Anàlisi de les figures de protecció mediambiental, delimitació del àmbit territorial.

- b. Estudis prospectius d'impactes ambientals i paisatgístics d'infraestructures, d'actuacions urbanístiques, d'activitats extractives. Avaluació dels diversos instruments de planejament: plans territorials parcials, plans directors urbanístics, POUM i planejament derivat. Redacció de plans tècnics de gestió i millora forestal, del cycle complet de l'aigua (recursos, provisió, sanejament i depuració) i qualitat ecològica dels rius. Plans de minimització, valorització i tractament de residus sòlids urbans i industrials. Plans estratègics per a la millora de la qualitat ambiental. Agendes 21 locals. Redacció de plans de prevenció de riscos de catàstrofes naturals o antròpiques, gestió d'emergències de catàstrofes, planificació per a la prevenció dels riscos d'inundacions i d'avingudes, plans de prevenció d'incendis forestals, plans d'emergència municipal, d'emergència nuclear. Diagnòstic, planificació, gestió i avaluació de serveis tècnics mediambientals. Ordenació i gestió dels parcs naturals: elaboració de plans d'usos, redacció dels plans especials de protecció, plans promoció del desenvolupament socioeconòmic compatible amb la protecció de l'entorn, definició de mesures de control urbanístic, plans de desenvolupament d'activitats pedagògiques i d'oci, ordenació del sòl no urbanitzable, protecció del patrimoni natural, intervencions paisatgístiques.
- c. Predicció del temps, disseny i control de xarxes d'observatoris meteorològics i agrometeorològics. Climatologia sinòptica i predicció estadística del temps. Estudi del canvi climàtic global i del seus impactes ambientals i socials.

3) Anàlisi, ordenació i promoció de la ciutat, el territori i el paisatge

- a. Participació en enquestes. Disseny, planificació, desenvolupament i gestió de projectes estadístics. Realització de enquestes socio-econòmiques, de població, d'opinió ciutadana, d'hàbits i condicions de vida de la població, d'habitatges, d'activitats econòmiques. Realització de padrons, censos i inventaris. Gestió i tractament informatitzat de bases de dades socioeconòmiques. Inventaris cartogràfics digitals dels usos normatius del sòl. Treballs cadastrals, valoració, inventari i gestió del patrimoni immobiliari. Gestió i manteniment de bases de dades del planejament urbanístic.
- b. Elaboració i redacció d'estudis urbans, metropolitans, comarcals i regionals. Estudis de la població, anàlisi de projecció i prospectiva demogràfica, estudis d'estructura i d'evolució, estudis de migracions, de dinàmiques de localització residencial, d'hàbits i condicions de vida, de població estacional, de cohesió social, d'integració social, de gènere. Estudis epidemiològics i de causes de mortalitat. Estudis socioeconòmics, de mobilitat i d'integració amb l'entorn. Estudis del paisatge, dels espais lliures, d'urbanitzacions residencials, del parc d'habitatges, de l'activitat industrial. Elaboració d'estudis sobre l'organització territorial dels serveis de l'administració pública. Anàlisi del transport de viatgers, logística, del trànsit i de les comunicacions. Identificació de rutes òptimes, estudis de localització. Identificació de potencialitats de desenvolupament territorial. Estudis de Plans d'Inversió Locals, de Plans Únics d'Obres i Serveis. Gestió i explotació de sistemes locals d'informació (observatoris).
- c. Elaboració de dictàmens de delimitacions administratives. Elaboració, tramitació i resolució d'expedients d'alteracions de termes municipals. Elaboració de mapes

educatius, mapes sanitaris, mapes culturals. Elaboració de Catàlegs de Béns a Protegir, Catàlegs de paisatge.

- d. Projectes i programes de dinamització i promoció social, patrimonial, empresarial i econòmica. Projectes de cooperació local, de cooperació econòmica. Realització de propostes i plans d'actuació local, comarcal i territorial. Programes de desenvolupament local. Planificació d'activitats industrials, turístiques i comercials. Planificació estratègica urbana, local i comarcal. Elaboració de Plans i Programes d'Inversió Locals, provincials i autonòmics, de Plans Únics d'Obres i Serveis, plans de Cooperació i Assistència Local. Coordinació de plans, elaboració de concerts, convenis i consorcis per a la dinamització i participació dels agents socials. Avaluació de l'eficiència de plans i programes d'actuació.
 - e. Elaboració de propostes de mobilitat, de promoció del transport públic. Planificació i gestió del transport de viatgers, logística, del trànsit i de la planificació de comunicacions. Plans d'equipament municipal, planificació d'àrees de salut i serveis sanitaris.
 - f. Elaboració de projectes de reparcel·lació i d'urbanització. Definició i programació de mesures urbanístiques, formulació de directrius d'intervenció urbanística. Redacció de plans i programes d'ordenació territorial, de plans generals d'ordenació urbana municipal, plans de reforma interior. Redacció de plans d'espais oberts i d'especial protecció. Plans de gestió patrimonial i immobiliari. Avaluació i seguiment del grau d'acompliment i efectivitat dels plans territorials i urbanístics.
 - g. Gestió d'actuacions i d'intervencions urbanístiques. Gestió de plans i programes d'actuació per a la dinamització econòmica local i comarcal. Gestió de programes europeus, fons i projectes subvencionats.
 - h. Disseny i planificació de polítiques públiques, definició de línies estratègiques d'actuació. Programació i avaluació de polítiques públiques sectorials, polítiques urbanes, de mobilitat i accessibilitat, de desenvolupament econòmic, de desenvolupament rural integrat, de prevenció de riscos.
 - i. Geomarketing, planificació empresarial, gestió de plans d'estratègia d'expansió territorial de cadenes comercials, supermercats, bancs o caixes; localització i viabilitat de superfícies comercials i grans superfícies especialitzades; plans de promoció i dinamització de zones de comerç de proximitat, anàlisi de mercats potencials i hàbits de consum, estudis d'àrees d'influència comercial, estudis d'estructura comercial.
- 4) La societat del coneixement: educació continua, treballs editorials, divulgació mediàtica i solidaritat
- a. Activitats de formació i educació: Elaboració de recursos educatius, materials didàctics i llibres de text sobre educació ambiental, patrimoni natural, cultural, temes socials, demogràfics, territorials, etc. Preparació d'itineraris, tríptics, opuscles, presentacions, pàgines Web, blogs, xarxes virtuals. Preparació de cursos, seminaris, projectes, exposicions. Projectes d'escoles de natura, d'educació sobre l'entorn, centres d'observació i interpretació.
 - b. Tasques de divulgació d'informació: Guies urbanes, de viatges, de parcs naturals, del patrimoni cultural, patrimoni arquitectònic. Mapes turístics, tríptics i opuscles de promoció turística. Disseny i producció de pàgines Web, blogs, xarxes virtuals. Revistes especialitzades i obres editorials, divulgació periodística. Programes de TV

de temàtica documental.

- c. Gestió de programes de solidaritat internacional i cooperació al desenvolupament.

TIPUS D'ACTIVITAT	ACTIVITAT	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
-------------------	-----------	-------	------------------------

Supervisades

Orientació teòrica i pràctica, i supervisió, de forma coordinada, de la persona tutora acadèmica i de la persona tutora de l'entitat col.laboradora.Consultes, reunions, exposició, debat i sortides de camp	30	Assoliment de totes les competències de continguts professionalitzadores
Memòria final de l'estudiant segons model establert per la Universitat	20	Assoliment de totes les competències de continguts i professionalitzadores

Autònomes

Treball autònom a partir de les indicacions efectuades per la persona tutora de l'entitat col.laboradora	100	Assoliment de totes les competències de continguts i professionalitzadores
Total	150	

8.- Avaluació

L'avaluació de l'assignatura es durà a terme a través de :

- Informe final de la persona tutora de l'entitat col.laboradora (segons model establert per la Universitat)
- Memòria final de l'estudiant (segons model establert per la Universitat)
- Valoració de la tutora acadèmica
- Ponderació de cada part (punt 1, 2 i 3) en la nota final
- Convocatòries
 - L'alumne de Grau té dret a una convocatòria

Qualificació: Per a la qualificació final de l'assignatura es tindrà en compte la valoració efectuada als tres informes especificats anteriorment als punts 1, 2, i 3. L'informe 1, el 40%, l'informe 2, el

40%, l'informe 3, el 10%.

L'incompliment sense causa justificada per part de l'estudiant dels acords establerts en el conveni específic que ell mateix haurà subscrit a través de la seva signatura serà causa de rescissió del conveni així com una qualificació de suspens en l'assignatura

ACTIVITATS D'AVUACIÓ

HORES

RESULTATS D'APRENTATGE

Tasques realitzades a través del treball autònom	100	S'espera que l'estudiant adquireixi experiència en la pràctica professional de la Geografia, identificant els problemes plantejats i aplicant procediments per a resoldre's
Memòria final de l'estudiant	20	S'espera que l'estudiant reflexioni sobre les pràctiques realitzades, avaluant els coneixements i les competències adquirides en relació amb els estudis universitaris i identificant les aportacions que, en matèria d'aprenentatge, ha suposat la seva estada de pràctiques

9- Bibliografia i enllaços web

Al-Hindi, K.F. (2000), "Women in geography in the 21st century. Introductory remarks: Structure, agency, and women geographers in academia at the end of the long twentieth century", *Professional Geographer*, 52(4), pp. 697-702.

Associació de Geògrafs Professionals de Catalunya (1999), "Dossier: Sortides Professionals de la Geografia", *Butlletí*, 37.

Documents d'Anàlisi Geogràfica (2001), Monogràfic: "Geografia professional i formació geogràfica: una perspectiva internacional", núm. 39, Bellaterra, Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona

Garcia-Ramon, Mª Dolors; Pujol, Hermínia (2004), "Gender Representation in Academic Geography in Catalonia (Spain): Towards a Masculinization of the Discipline?", *Journal of Geography in Higher Education*, 28(1), pp. 111-119.

Miralles, Carme (1993), "Les sortides professionals dels geògrafs. El cas de la UAB", *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, 22, Bellaterra, Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona, pp. 131-137.

Pujol, Hermínia (2003), "El perfil dels membres de la Societat Catalana de Geografia i de l'Associació de Geògrafs Professionals de Catalunya", *Treballs de la Societat Catalana de Geografia*, 56, pp. 169-199.

Pujol, Hermínia (2004), "De la geògrafa absent a la geògrafa desapareguda?", *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, 45, pp. 135-152.

Pujol, Hermínia (2004), "La presència de les dones a la geografia acadèmica. Un estat de la qüestió al tombant de segle", *Treballs de la Societat Catalana de Geografia*, 57, pp. 221-236.

Pujol Estragués, Hermínia; Ortiz Guitart, Anna; García Ramon, Maria Dolors (2007/2008), "La presencia y la carrera profesional de las mujeres en la Geografía académica. Estudio de las peculiaridades del caso español", *Estudios Socioterritoriales. Revista de Geografía*, 7, pp. 136-159.

Ribera Masgrau, Lluís; Soriano, Joan Manuel (2001), "Geografia i experiència professional: entrevista a deu joves geògrafs i geògrafes", *Documents d'anàlisi geogràfica*, 39, Bellaterra, Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona, pp. 149-170.

Solem, Michael; Cheung, Ivan; Schlemper, M. Beth (2008), "Skills in professional geography: An assessment of workforce needs and expectations", *Professional Geographer*, 60(3), pp. 356-373.

Zoido Naranjo, Florencio (2001), "Relaciones entre formación y dedicación profesional en la geografía española", *Documents d'anàlisi geogràfica*, Bellaterra, Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona, 39, pp. 37-56.

<http://scg.iec.cat/>

<http://territori.scot.cat/cat/scot.php>

<http://www.egea.eu/>

<http://www.geografos.org/>

<http://www.geografs.cat>

<http://www.geografs.org/>

<http://www.igu-online.org>

10.- Programació de l'assignatura

L'avaluació del procés d'aprenentatge durant tot el curs és continuada a partir de l'orientació i supervisió regular pel que fa a l'activitat realitzada, entrega i correcció dels resultats parcials i de la adaptació a l'entorn laboral. Les activitats d'aprenentatge es realitzen a través tant de sessions supervisades com d'activitats autònomes. L'objectiu final és la realització de les tasques previstes en el projecte formatiu que estableix el conveni específic.